

מסורת הש"ס

[illegible]

מוסף רע"י

משום סקרתא. שזכעו, דתמן
(לקמן ע"ב) היו"א בעשירי סוקרו
בסיקרא ואומר הרי זה מעשר
(חגיגה ח.).

רבינו גרשום

לוקח
היה שיהיה בהמה צדונית, לקח
לעזר לו גורשיו אחרי ששיריו
מרכין אותן: ואפי' דתני עד
ההוא גורן, אפילו כיחיה
לזו הגורן ומעשרין תיחיה
לאישי לעיבדו מזוה מעשרין
לזו מוכין לה: וטמלין בנורן.
טביל של דגן מדרבנן ולא
מדרורייתא: פרוס פלגא.
כדאמרינן שהיה כחיה במעונת
כדי אכלת פרוס ותיחיה פרוס
הזו חלה מדרבנן ותיחיה פרוס
המעונת: ומנין דמקלע הגורן
ביום שלשים של ארז שהיה
בזו הארזתו חור ט"ו יום לפסח
ויומנין דמקלעט כבש ארז
שהיה חסד שמוס חיה כל קצת
ליה זמן דרעיקבא: בכ"ט באדר
ובאחד בסיון: מורא שנת ט"ו
עזא' לאי חורא לעזר ט"ו

וְשֵׁם אִלָּה הָיָה וְאִי אֵינוֹ יוֹדֵי
 נִפְשֵׁי הָיוּ לְדִלְכִי כַּבִּיטִי אֶל
 אֶמְרֹת לִיקְדֹם לַמֶּשֶׁשׁ
 וְעִשְׁרֵנָהוּ שֶׁל יוֹדֵם שְׁלֵמָה
 לְהוּ מִכָּן רָגַל מִיִּתְמַכְלִי וְלֵאמֹר
 אֲחַת תְּהִי מַעֲזִיבָה לְעִנְיִי לֵאמֹר
 בְּעִזָּתָּ: כֵּן עֲזָא לְטִמְעָמָה.
 וְאֶמְרֹם לִקְדֹם בְּחֵמְתִי הָאֱלֹהִים
 מִתַּעֲשִׂרָא לְעִצְמִן: וְיִזְכְּרֵנּוּ
 מִחֲסִיכִי לֵאמֹר. הָיוּ בְּיוֹם שְׁלֵשִׁים
 י"ח אִלּוּ רַב הָיוּ מִמֶּנּוּ מִעֲשִׂינָהוּ
 י"ח שְׁלֵשִׁים אֶל הָיוּ הִכְרִיזָה
 כֵּן חֲדָשׁ לִישׁן הִתְחַשֵּׂם מִיּוֹ
 זְמַן חֲדָשׁ לְעִשְׂרוֹ: דְּאֶמְרִי כֵּן
 שְׁבֻחַת הַדִּין הָיוּ יוֹדֵם עָמִי כִסֵּס:
 וְאֵם שֵׁם טוֹרִה. אֶל הָיוּ חֲסִלָּה
 מִדְּמוּרֵיתִי: הֲרֹאִל וְהוֹלָל
 אֶמְרֹמֶם כֵּן. רַב לַעֲלוֹר וְרַב
 שְׁמֻעָן אֶמְרִים אֶבְרָחָם חֲדָשׁ
 י"ה לַמַּעֲשֵׂי בְּחֵמָה וְיִמְאִיר
 בְּחֵמָה אֶחָד לְאֱלֹהִים. שְׁמוֹם הָיוּ
 אֶמְרֹם אֶחָד לְאֱלֹהִים יִתְעַשֵּׂר
 לְעִצְמִן מִסְּפָקֵא לֵאמֹר יִדְעִין
 כֵּחָן כִּי: לְכַלְפֵּת הַשּׁוֹם הֲוֵינָה
 קָל: חוּן מִן קִרְתָּהּ הָיוּ. הֵינִי
 יִקְבֵּא רַב לְעִשְׂרֵנָהוּ. כֵּן קִרְתָּהּ
 הֵינִי בְּיוֹם רַב יִקְבֵּא: בְּרִסְרִי.
 הָתָם (בְּשׁוּבוֹת) אִיל' ל' הִישֵׁעַ
 שׁוֹן ל' וְקִבְרָה לֵאמֹר. יִקְבֵּא.
 לִמָּה: מִפִּי חֲנִי עֲבָדִי וּמִלֵּאכִי
 אֶמְרוּהָ. וְהוּ נִתְּנָה לְהוּ בְּחֵמָה
 לְהִלֵּךְ אֶל מִצְרַיִם אֶל אֶשְׁמָכָה
 חֲמֵשׁ מִשְׁתֵּי וְחִמְשָׁה אֶבְרָחָם
 מִצְרַיִם: שְׁמִיטָא. זְלֵכָן שְׁמִי
 מִצְרַיִם: אֲלֹהִים: מְהוּ
 חֲמֵשׁ מִן הַיִּכִּי מִתְּפָסִיק שְׁמִי.
 רֵאשִׁי שֵׁם לְעִשְׂרֵנָהוּ מִשְׁתֵּי
 אֶל הָיוּ כִּי מִתְּפָסִיק גִּירוֹתָהּ אֶל
 חֲמֵשׁ מִשְׁתֵּי וְחִמְשָׁה אֶבְרָחָם
 בִּירוֹתָהּ גִּירוֹתָהּ לֵאמֹר מִשְׁתֵּי
 אֶל לִיטְרֹפֵר קָמִיל לְמִצְרַיִם
 כִּתְּנָה מִשְׁתֵּי כֵּן:

מעשר בהמה

כדי שפחה כהנה מזהיר (א). כדון דלון גורן מעשר כהמה עד פרום הרלוס
 ושחור אישי ובהמה עד ארום מן דלא לשחטנוהו עד שיעשרם בזמן הגורן
 וישחוטם פקח לרגל וזמנה שיהי בהמות מנזיות לעולו ברלוס יקח מהן קין לחלילה
 בין לקרננות ואע"ג דתמן וכו' מלוס. להשעשר" ליעשר: דטענה גורן.
 ומדבצנן כדאמרן במנתי' להשחטנוהו הגורן לא ימכור ולא ישחוט עד שיעשר:
 פרום. כמו פלוגה: י"ו. ושלחה הרי

ט"ו יום: (א) וכן עזרי: נמי ספר דומן הגורס: היו כפרים ו' חצרות ט"ו ימים קודם המסור כיצ' חלדד עד חרשק' דניסן ר"ה ט"ו: וימנין דמיקלע ביום ל'. כי הוי אדר מלא: לא קביע עזר זמן. בלחה יום של אדר דליי: בלחה נפיש. בהמות גנדלו מפריס הפסח עד אותו זמן להכי לא מקדים ומעשר ט"ו ימים קודם הרגל כשאר הרגלים: דאי אמרו וכו' שלמי להו. דבמח' וליהו: מעשרים לידנשו וליכלו כולהו בהמות: כפי עמלן. וכו' עס חותן שגדלו קודם אלול ולהכי אי הוי מאחר שלא לעשר (ו) עד יום האחרון של אלול שזא כפרוס חסר ט"ו ימים אחי לערביני הנהו דלאלול והנהו דל' צדדי קטעשר חס' האחדש על היסן הילכ' מקדים ומעשר הנהו דקדין ביום האחרון של אדר וקודם לא דלל כמה דמנא לקרבי לרגל ב' היכי לא דלל לעשר קודם ערביני: ביום ל'. של אדר: ובעיני היורה. דנהי לילכ' למימר דליהו לעשרי הנהו דלאלול והנהו דל' צדדי זמןם דלכתי או חסן של אלול מחסרין זמן מחס' דלכתי יום שאון של אלול הוי הכירא בעיני למיעבד דלא ליה לעשרי הייס ואלמר חדש ויחן צדדי חדש אלול ויחן א' ולכתי חדש מעשרי הנהו דל' צדדי האחדש כלל ואפילו ביום א': כרשב"ג דאמר דהנכות הפסח שמי צבמות קודם וצאיות ויחן נמי מעשריחן. שמי צבמות ליה להו פרוס: בלחה כפשי וכו'. והכי לא מצי לנאחרי מלעשר טפי מיום אחרון של אלול דבעיני הכירא בן חדש ניסן. ובמס' ר"ה (דף ט.) מפרש טעמיהו דר' לעשר ור"ש ור"מ דר"מ: סקרתא. בלחין מר"א שזבעין העשירי: הואיל והללו אומרים כד' דר"מ אומר בלחה בלחול ור"א ור"ש אומרים בלחה כפשי איז יחן יודע הלכה כמי הייבן האוליים כי: חזי וכו' פקדה סוף. היינו ר"ע וזא דגרסינן בבבליה הש"ס רבי יהושע בן קנהה היינו בן של ר"ע כדגרסינן התם (שקד' דף ו.) אמר לו ר' יהושע בנו של ר"ע לר"ע. אלאה עד עזרי היום חסס גדול והיה יודע להבחין איזה טעם יפה והי' הו מצי למקס טעמיהו הי' מוטבצר שפיר: כפי שמועה אמרה. דבין ר"מ ור"א ור"ש אמרי מלתייהו השמועה מפי חגי זכריה ומלאכי ולכן לא היה רוצה בן עזרי למקון על מנשיו ולקבוע הלכה כדכרעו: וכו' כפשי וכו' נאכ' שטחיהו מנערפיו א"י פש גרנות צימיהו

רש"י בת"י ומוטל

כדי שחסידי מנצח, למכור לעולי גולים דיוקן
ללא מתקשר לא שחסי' וכן ולא חמצי לא
עד פרום חסר; דמערק: ואצ"ר וצ"ר חמצי'
עד שלם חסיע וכן בקורן מחר מחר
יחשבו. דגורן הוא קדובנן למערס אפי'
לא שחסי' לאון עד דמערק: וניחא ליה
לאיגס לעדבד עזוס חמצי. שאין חסר
י"ב לוס שאלו מלווה מקריב מעשה ואוכל
שלמים. דעטל גגורן. י"ב יחיד דגורן קובע
למערס ששנחמנה בכרי מלמורחיתא כי ימים
הללו קובעס חסר בהשמות מדרבנן דתקן
הגיע הגורן לא יחשבו עד שיערס פרום
פולא. פרום משמע עד הפירוס י"ב חלקים:
ואיגס חסר! הפסח קודם לפסח. ויחיינו נמי
מלכות הפסח דמערקן דלמכות יחיד
למכיל כרגל. כי דלמערקן חסר דלא נשים חסר
חמצי י"ב יחידן מקדמינן חסר בכרי' חסר

[illegible][illegible]

מעשר בהמה פרק תשיעי בכורות

נִרְחַם לִיָּה אֲלֵינִי שֶׁדִּעֲבִיד מִצּוֹחַ בְּמִמוֹנִיהָ. אֲעִי'ג דִּלְפִּי ׀ הוֹמֵן יִכּוֹל לַעֲשֶׂר וְלִשְׁטוֹת וְלִמְכּוֹר כִּיּוֹן שֶׁקִּבְעוּ חֲמִמִּים זְמַן דְּרֶךְ הָאֵל ׀ לְהִמְטִין עוֹד וְלַעֲשֶׂר הֶכֶל בִּיחַד: וְלֵא' אֲפֻשֶׁר אֲעִשֶׂר בִּירו' מִשּׁוֹם סִקְרָתָא. ׀ ׀ ׀ וּ׀אֲ׀ת׀ תִּפְסוֹךְ לִיָּה מִשּׁוֹם דִּלִּין מִקְדִּישׁ בִּיטֵט ׀ ׀ יִי' לֵא' הֵייתִי אֲדוֹסֶר לְהִקְרִיבוֹ שְׁמָא יִבֹּא

יה לעולי רגלים ואע"ג
הגורן מותר למכור
(ד) דליתעביד מצוה
ליכול ואמאי קרי ליה
מה פרס פירש ר' יוסי
ז מ"ט" יום מאי משמע
א פלגא דמאי פלגא
תניא ישואלין ודורשין
בפסח ל' יום א רשב"ג
זואי אומר בכ"ט באדר
לגי ר"ע ובן עזאי ר"ע
זן זימנין מלא זימנין
ום ל' זימנין דמיקלע
בביע ליה זמן ובן עזאי
זן לעולם חסר הילכך
דר באחד בסיון אידי

ומ"מ כלן משמע דלח סייעי הך שיעור
דביו"ט של ר"ה קיימי ור"ל כיון דעשירי
מאיליו קודם אפילו לא קרע עשירי ולא
שיך ש"ן לחפור הקדש כח ציו"ט ש'
חז"ן מן הקרח הוות. פ"ה י"י היינו ר"ע
ור' יהושע ב"ן קרחה הוא ר' יהושע
גזו של ר"ע וקשה י"י מן סי' ליה להזכיר
ר"ע בשמו ומכירינן בלשון גנאי בדכתיבי
(מ"ג צ) עלה קרע וצפ' שואל (שם ד' קנב).
אמר י"י מהכלל לקרחתא כמה ולגנאי נתתינן
י"י ובסמ' מוליד (ה' קנב). ש"י שלח את
רבי יהושע ב"ן קרחה במה הארצת ימים
[וכו'] ואמר לו רבי צרמי ואמר לו יהי רצון
משגי עמך שני שמי ואלו כשנשג בת
כללג שחש בן מ' שנה היה וקבל עליו
לעסוק בתורה פ' וספק מ' שנה ומ' שנה
פרגט ישראל וצפסרי (פרשה) חמ"א
ד' חיו קרע שנה משנה והלך ודכן יוחנן ב"ן
זכאי ור"ע וציוס שמת ר"ע (קדושין דף
עב). נולד רבי ואפילו נולד ר' יהושע בשה
ר' חס משומים כשנולד רבי ולכל פחות היה
מ' יהושע ב"ן ק"מ שנה כשעבר ר' דבפחות
מ' שנה לא היה מצרכו פ' שהן שני שנות
קסס חלס דכתיבי (הפליג פ') ימי שחיתו
ע' י"א ולא היה רבי בן פ' שנה ממלג כשצרכו
להגיע לחמ"א ימיו ולא צרכו רק י' שנה ומת
בזרע הותו י"י ועוד פ' לחבורה שנה וסנה
שלח נולד עד עשה צי בר דתתי סרי
פ' ומתו סרי שהן ממלג כשהיה ר' יהושע
ב"ן ק"מ שנה י"י היה רבי יוחנן מחאי שמו
ובינוי נסים פ' (קרחה) פ' אלנור
בן עזריה לחומר צירושולמי שהיה קרח
פ' (ואר' ר' יהושע מהכלל לקרחתא) ור"מ
מפסג פ' עד אדס פ'

תִּימָא כִּי הִיכִי דַמְפַסְקִי
לְכַדְתֵּנּוּ חֲמוּשָׁה לַפְנֵי
אַחֲרֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִין
הַגּוֹרֵן וְחֲמוּשָׁה לְאַחֲרֵי
פִּין אֲמַר רַבָּא לְדַבְרֵי
מֹשֶׁה בֶּאֱבָר וְחֲמוּשָׁה
כּוֹנֵסִין לְדִיר הַתַּעֲשֵׂר
וְנוֹטֵל

מִפִּי חֲנִי וְכִרְיָה וּמִלֵּאכָא. פ"ה וְכִין
דְּנִצְוָהּ הִיא כִּהְלַחְתָּ צֶלַל
טַעמָא הִיא וְלִיכָא לְמִיקָם עֵלָּה ע"י
טַעַם יֵין אִזְוָה מֵהֶם עֵינָךְ וְלֹא הִיא לֹא
לְהִזְכִּיר נִצְוָה דְּלָן נָבִיא רִשְׁאִי לְחַדָּשׁ
דְּכַר מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִיא לֹא לְיֹמֵר הִלְכְתָּ
גְּמִירָה לֵה יֵין וְפִרְקָן כֶּסֶף גְּדוֹל (מִזֵּר דָּף
(נב.) גְּמִירָה רֹדֶפֶת קֶזֶק עֲלָמוֹת וְחֲזִי לֹא
דֵס לֵי גְמִי אֲמַר מִפִּי הַשְׁמוּעָה אֲמַרָה

מפי חגי וזכריה ומללכי ומהיו קשה ^למהא דדריש צפ"ק דר"ה (דף ח.)
^אמקרא עשר מעשר מקיש מעשר בהמה למעשר דגן ^לחגי קבר
 בא' באלול מה מעשר דגן סמוך לגמר עשורו כו' ר"א ור"ש סברי מה
 מעשר דגן ר"ה שלו תשרי כו' וי"ל דאפ"ה כיון דהך דרשות מפי
 השמועה ^לחגי וזכריה ומללכי לא היה יכול לצרר אחיז עיקר:
 ונוטל

לקמן האלוים מתעשרין לעמנן ואין מתעשרין עם אותן שטולדו קודם אלו שטע
 נא; כל בשריזו היו ר"ה והיו להן חדש וישן ומתעסקת להן אימת ר"ה אלו או
 יאילו לית לרפסי גרלם כליל בהדיהו; ועשר ביום י"ב. נא. מ"ט ו' ומזין
 יהוה אלה אמת לא טולד שום טלה היו יאול גרלן [הוין] מחומר זמן א"פ"ה לא מעשרים
 ביהו קיטני ואל מתעשרין לעולם דלולו בשר הדך ר"ה שבתות דייקו ר"ה; אפסקיה.
 וסוקר בסקר דע שיהי מוכר ואסור לצבוע ביום דל"ב מלאכה הוא. ויהא דקעב ב"ט
 מ"ים קך. כל בשריזו יהיו אלוים מתעשרין לעמנן ולא דיעין דמא דלרפסיהו;
 (י.א.א.) ויהוה שום דבר דרש' את ישרי וכו'; מ"ה משותט מעורין. מ"ו ו"א' וישר
 דבזמור חלז ומדולל דיעין יהי מחור חם וזכר ומלכ' מעורין. ר"ה וילעל וישר
 מה שטולדו בין אלו [לאלול דלידך שחא] דמשריזו היו ר"ה והך דר' בשנה אחת טולדו;
 ו"ה דפסיו (ו.ו.) ואל יאיל ר"ה. וכל ר"ה אלויל ומכרין דל מתעשרין דמא חדש
 ויטול ויהי ויטול אחד מן האלוים דזו א"פ עשה (והוין) ויטול למחז ב' שיווי ר"ה

עין משפט
נר מצוה

לֵב א מִי פִי מֵהַל' בְּכוֹרוֹת
הַלְכָה ח:
לֵד ב מִי שֶׁס הֵל' ז:
לֵה ג טוֹשֵׁעַ אִלֵּחַ סִימָן חֲכָם
סַעֲיָן א:
לִו ד מִי פִי' מֵהַלְכוֹת קָדוֹשׁ
הַחוּדֵשׁ הֵל' ה:

הגהות הב"ח

(א) גב' מיני (צאחא דג) תאמ"מ
ו"צ סא"א כיצד: (ג) רש"י דיה
כדי שסא"א צממה מזויה לעולמי
רגלים דמיון דלון גורן וכו'
משהי אינשי וכו' לקרצנות הס"ד
ואח"כ מ"ה ואע"י דתמן וכו'
דליתעביד מזויה ליעשר הס"ד
ומיתג להעשר ממחן: (א) ד"ה
י' יום וכו' יום הס"ד ואח"כ מ"ה
במאי קמפליג ר"ע רב"ע
דהא בן עזאי נמי: (ד) ד"ה צפני
עמנו וכו' שאל לעשר הנוו דקייק
עד יום האחרון:

לעזי רעש"י

מצו"א, מיצ"א [מיני"א].
צבע אדום (העשוי מתחמוצת
העופרת).

שיטה מקובצת

[illegible]